

«МЫ ДОЎГА ПЛЫЛІ Ў БУРНЫМ МОРЫ...», верш Б. Датуецца 1912. Васьмірадкоўе, мае рыфмоўку абабабаб, прычым рыфмуюцца ключавыя вобразы верша (мора, зоркі, зямля, карабель) і кожнае з гэтых слоў паўтараецца ў рыфме двойчы. Літаральны змест верша звязаны з карцінай крушэння карабля (плыў у «бурным моры», «сеў на скалы») якое «бачаць зоры». У сусв. л-ры вобраз карабля ў моры яшчэ з часоў антычнасці (напр., верш «Пойми, кто может, буйную дурь ветров!» стараж.-грэч. паэта Алкея) стаў сімвалам небяспечнага становішча краіны, грамадства, людзей у свеце (п'еса «Дом, дзе разбіваюцца сэрцы» Б.Шоу). Падобную трактоўку вобразнай сімволікі верша можна даць і ў гэтым выпадку: карабель выступае сімвалам грамадства ў часе набліжэння гіст. катаклізмаў, што асабліва востра прадчуваў бел. паэт. Зоркі, якія ў іншых творах Б. былі ўвасабленнем прыгажосці і нябеснай вышыні (паэт ужывае метафары: рунь, пасеў, вянкi, карона, слёзы, нябёс, брызгі золата, россып золата, пацеркі зор, узор прыгожы, сэрбчы пыл і інш.), у вершы пазначаны адасоблена-строга: «зоры». Калі ў іншых творах яны з'яўляюцца сведкамі, нават саўдзельніцамі кахання героя і таму названы так мілагучна-пяшчотна (бахматыя, сіняватыя, дрыжачы, лекныя, мілыя, ясныя і інш.), то ў гэтым вершы яны падобныя на вышэйшага заканадаўцу, што вызначае людскія шляхі і выносіць свой прысуд («вы пэўны пуць казалі, зоры»), а затым звысоку «бестрывожна» назірае за трагічным вынікам: «як тонуць людзі з карабля». Такім чынам, прыродныя з'явы і стыхіі ў вершы выступаюць як варожыя сілы, насуперак традыц. для паэта пазіцыі высокага адухаўлення, замілаванасці і пяшчоты ў іх адлюстраванні.

Своеасаблівая, «ламаная», структура паэт. радка, сутыкненне няцотнага радка (сказа з яго традыц. пабудовай) з цотным (няпоўным сказам, дзе двойчы выкарыстаны клінікі, – 2, 4, 6-ы радкі) стварае ўражанне руху па хвалі ўверх і – раптоўна і хутка – уніз, што нагадвае рух па грабянях бушуючага мора. Асабліва сці сюжэтна-кампазіцыйных, моўна-стылявых сродкаў верша выступаюць сведчаннем таго, што Б. востра адчуваў (і прадчуваў) трагізм становішча людзей у сучасным яму свеце.

Упершыню — зб. «Вянок».

Г.Я.Адамовіч.